

Všeobecná deklarace lidských práv a svobod po 60. letech: Nejvýznamnější dokument 19.století?

„Co bylo ve škole?“ zeptala se mě jako vždycky mamka, když dorazila z práce.

„Voprůz... Máme toho mrtě. Psát nějaký seminárky nebo co...“ zahuhlám jí jako odpověď od počítače a dál pařím.

Po chvíli kdy se nemůžu dostat na další level hru vypnu a kouknu, co že to vlastně do té školy, mám udělat.

Všeobecná deklarace lidských práv a svobod po 60. letech: Nejvýznamnější dokument 19.století?

Paráda, ale co s tím. Ani pořádně nevím cože ta deklarace vlastně je. Začnu prohledávat net až se dopracuju k následujícímu:

„Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod je nejdůležitější lidskoprávní úmluvou sjednanou v rámci Rady Evropy a základem regionální mezinárodněprávní ochrany lidských práv v Evropě. Byla podepsána v Římě dne 4. listopadu 1950.“

Krásná definice, ale co z toho plyne? Radši se na to vybodnu a půjdu si někam provětrat hlavu. Jelikož je pátek zajdeme si s kamarády popovídat a kde jinde se lépe konverzuje, než v dobré knajpě? Večer probíhá úplně normálně, sedíme, klábosíme a ani si nevšimneme, že o stůl dál se posadil mladý, celkem slušně vypadající romský pár. My nerušeně pokračujeme v našem rozhovoru a přeruší nás až onen pár, když si už po několikáté snaží objednat alespoň pití.

„Tady se neobsluhuje nebo co?“ ptá se ještě docela klidně muž. Číšník dělá, jakože neslyší a přejde v klidu k dalšímu stolu.

„Promiňte pane! My bysme si rádi objednali!“ muž už začal zvyšovat hlas. Číšník se k nim došoupe jak nejpomaleji může.

„Já vás v té tmě neviděl.“ prohodí k nim povýšeně.

„Ale vždyť sedíme pod lampou“ nechápe číšníkova slova mladá romka.

„Já ale nemluvil o týchle tmě.“ dokončí číšník a už nikdo nepochybuje, že je rasista.

„Ty krááso“ zahučí kdosi a všichni hosté ztichnou a čekají na reakci mladého páru. Atmosféra houstne.

„Co prosím? To si snad děláte srandu?!“ postaví se muž a už nemluví tak klidně.

„Ani ne“ napřímí se číšník a vypadá to na rvačku. V tu chvíli ale přiběhne další servírka a snaží se všechno uklidnit. Přesně jsem nerozuměl co říkala, ale snažila se mluvit klidně a s úsměvem. Tedy alespoň k romskému páru. Pak se otočila na číšníka a poslala ho okamžitě do zadu, že si to s ním vyřídí. Mladý pár se s ní ještě chvíli dohadoval, ale nakonec asi přijal její omluvu a po slíbení drinku zdarma se přece jen klidně usadil a objednal si jídlo. My jsme si jich dál už nevšimali a věnovali jsme se vlastním záležitostem.

Zbytek víkendu pak probíhá úplně normálně a až v neděli večer si vzpomínám na školu a na Deklaraci. Bože co o tom mám sesmolit? Pročítám si tedy jednotlivé body....právo na život, zákaz mučení, zákaz otroctví, svoboda projevu....diskriminace. V tu chvíli se mi vybaví páteční incident. Vždyť to vlastně byla ukázková diskriminace! Našel jsem si přímou definici tohoto slova.

Diskriminace (lat. discriminare = rozlišovat) je termín označující nějaké rozlišování.

Nejčastěji se používá v negativním významu rozlišování lidí na základě příslušnosti k nějaké obecné skupině bez ohledu na schopnosti konkrétního jedince. Podle konkrétního kritéria

diskriminace se hovoří o diskriminaci na základě rasy, náboženského přesvědčení, pohlaví, věku apod.

Přemýšlím jaké to asi bylo před vydáním té slavné deklarace. Asi nic moc. Většina bílé populace byla jako ten číšník a na všechny co se odlišovali se koukala z vrchu a nepřipouštěla si, že jsou rovnocenní. Nejlepší příklad je asi Amerika, kde byla spousta afroameričanů. Ty měli svoje vlastní čtvrti a mezi bílé se nesměli míchat. Měli svoje speciální obchody, školy, hospody a žili zkrátka izolovaně. Jediná práce pro ně dostupná byla práce podřadná. Služebnictvo, dělníci, zahradníci- to bylo povolání pro ně. Neměli možnost studovat na univerzitách ať už z finančních důvodů nebo z rasových.

Naštěstí ale nebyli všichni bílý stejní a našli se mezi nimi i lidé, jako byla slečna servírka, kteří neměli předsudky a brali všechny lidi stejně bez ohledu na barvu pleti, na náboženské vyznání, na věk či na pohlaví. A právě díky nim tu máme deklaraci, která by měla zajišťovat aby nikdo nebyl „Číšník“ ale všichni jsme se chovali jako „Servírky“. Díky nim se v Římě roku 1950 tato deklarace podepsala a dnes je součástí a výchozím dokumentem téměř každého zákoníku a právního systému všech vyspělých států.

Neznamená to ale, že s vydáním deklarace všichni rasisti zmizeli a celý svět se měl nádherně. Proti diskriminaci musel i po vydání deklarace bojovat například Martin Luther King (*„Nespravedlnost na jednom místě zeměkoule ohrožuje spravedlnost na celém světě“* -M. L.King).

Stal se jedním z nejvýznamnějších vůdců Afroamerického hnutí za lidská práva a v roce 1964 dostal Nobelovu cenu za mír. Bohužel, jak to v historii chodí, našel se psychopat, který ukončil jeho život 4. dubna 1968.

Pročítám co jsem sepsal a musím si přiznat, že jsem zatím docela spokojen.

I přesto, že se zdá, že dnes je diskriminace hudba minulosti jsou ale mezi námi rasisti, co si nedají pokoj. A to nejen u nás. Vraťme se zpátky do Ameriky. Afroameričani sice již mají stejná práva jako bílý, mohou studovat kde chtějí, pracovat stejně tak a žijí celkem normálně. Přesto se ale může stát, že narazíte na obchod, kde neuvidíte černocho a naopak. Zkrátka o diskriminaci se nemluví, ale stále existuje. I přesto si ale myslím, že deklarace je nejdůležitější dokument 19.století.

Tak a hotovo. Uložit, zavřít Word odeslat mail a jít spát.

Ondřej Kolář, oktáva, Gymnázium a Střední odborná škola, Klášterec nad Ohří